

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto s prilogo »Domači Prijatelj« 2 goldinarja. — Priloga izhaja 10. in 30. dan v mesecu.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravištvu „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XVII.

V Celovcu, 30. septembra 1898.

Štev. 27.

Državni zbor.

(Izvirno poročilo iz Dunaja.)

Novo zasedanje državnega zbora je dné 26. t. m. pričelo. Prva seja se je vršila mirno in dostojno. Poslanci so došli malone v polnem številu, vsi v črnih oblekah v dokaz uzajemnega žalovanja povodom smrti preblage naše cesarice Elizabete. Ministerski predsednik grof Thun izjavi, da je sklican državni zbor po cesarskem odloku in povabi najstarejšega poslanca dr. Zurkana, naj prične zborovanje. Starosta po prisrčnem pozdravu prepušča sožaljni govor o pokojni cesarici novemu predsedniku, katerega bodo poslanci volili ter takoj obredi volitev. Volitve se je udeležilo 325 poslancev, 119 jih je oddalo prazne listke. Poslanec dr. Viktor pl. Fuchs, član katoliške ljudske stranke, je dobil 205 glasov in je toraj izvoljen za predsednika. Kot podpredsednika sta bila izvoljena Slovenec dr. Andrej Ferjančič s 164 in Rumunec Lupul s 161 glasovi. Prelepe in pristrčne besede, katere je potem novoizvoljeni predsednik govoril pokojni cesarici v slovo, so bile krepak odmev občnega žalovanja, ki pretresa vse avstrijske národe po tako nagli izgubi svoje vladarice in matere.

Pa ne samo globoka žalost za pokojno cesarico prešinja naša srca, rekel je predsednik — ampak nas napolnuje tudi odkritosrčno sočutje z našim presvitlim cesarjem, katerega je zadelo že toliko prebitkih udarcev, kateri pa tudi to naj-novejšo preskušnjo prenaša s krščansko junaškim pogumom. Na krsto preminule cesarice položimo v duhu neovenljiv venec, v katerega vpletimo dve prežlahtne cvetice: Mir avstrijskih národov in nevsahljivo ljubezen do našega presvitlega vladarja-cesarja. Tako je končal dr. Fuchs svoj nagovor, katerega so poslanci stóje poslušali. Potem je predsednik izjavil, da bode prihodnjo sejo pismeno naznanil ter je sejo zaključil. Dné 27. je bilo po naredbi predsednikov v krasni cerkvi Našega Zveličarja veliko zadušno opravilo, katerega ste se gosposka in poslaniška zbornica udeležile.

Cesarica Elizabeta †

Kakor smo naznanili že v zadnji številki, imamo še dolžnost svojim čitateljem poročati o pogrebu in pogrebnih slovesnostih, ki so se vršile po strašni smrti naše ljubljene cesarice Elizabete.

Iz Geneve na Dunaj.

Truplo ranjke cesarice so mazili ter položili na mrtvaški oder v sobi hôtela Beaurivage, ki je bila spremenjena v mrtvaško kapelico. Tam je ležala cesarica. Roke je imela sklenjene na prsih, ki so držale priprosto razpelo; med prsti je bil ovit rožni venec. Ob vzožju so molile redovnice.

Bil je krasen dan v sredo 14. septembra. Prebivalstvo Geneve je drlo skupaj, da bi videlo prevoz cesaričinega trupla na kolodvor. Prepeljava se je izvršila na izrečno željo cesarjevo brez vsake slovesnosti, priprosto in navadno. Pred 9. uro so se zbrali v hiši žalosti predsednik švicarske republike in razni dostojanstveniki. Ob 8¹/₂ uri je šest mož vzdignilo krsto ter jo neslo na okrašen čveterno-vprežni voz. Za krsto so stopali jokajoče spremstvo cesaričino, zvezni svet in oblastva. Pred mrliškim vozom je korakal oddelek švicarskih vojakov, za vozom sta sledila dva voza z vencí. Mnogi spremljevalci so glasno jokali. Kolodvor je bil okrašen s cvetjem, glavni vhod črno prevlečen. Vzdignili so krsto v voz in tam blagoslovil jo je še enkrat škof iz Freiburga. Med tem so zvonili zvonovi vseh cerkvâ v Genevi.

Vlak je oddrldal s truplom nesrečne pokojne vladarice proti domovini. Povsod med vožnjo so truplu cesaričinemu izražali spoštovanje. Na kolodvorih so se zbirali zastopniki raznih oblastev, zvo-

nili so po vseh cerkvah. Okoli polnoči je vlak prestopil avstrijska tla. Toliko večje je bilo sočutje vedno vdaníh podložnih. V nepreglednih množicah čakalo je na kolodvorih verno ljudstvo, oblasti in duhovščina. Nepopisna je bila žalost. Zvonovi so pa v najoddaljenejši vasi in sela odnašali tužno novico in prinašali zadnji pozdrav ljubljeni cesarici-materi od onih, ki niso je mogli sami pozdraviti.

V četrtek dné 15. sept. ob 10. uri zvečer je truplo dospelo na dunajski kolodvor. Že celo popoldne zbiral se je ljudstvo na cestah, po katerih so prepeljali pokojno cesarico v cesarski dvorec.

Ravno ob 10. uri se je približal vlak; na kolodvoru je nastala grobna tišina. Nositelji bakelj so pozdravili vlak, častniki so povsili sabljo. Najvišji dvornik princ Liechtenstein se je približal vlaku in ga pozdravil. Ko so izstopile dvorne osebe, ki so spremljale vlak, so dvignili priprosto kovinsko rakev iz voza in jo prenesli ob svitu bakelj, v čakalnico, ki je bila spremenjena v kapelo. Dvorni župnik Mayer je opravil mrtvaške molitve. Po opravljenih molitvah se je jel premikati sprevoz s kolodvora proti dvorni palači. Vojaštvo je skazovalo časti a množice so se razkrivale tiho in spoštljivo, in solze so lesketale ob tužnem svitu bakelj ter rosile iz še tako trdih očíj.

Pred dvorno palačo je pričakovala sprevoz dvorna duhovščina, ki je po krajši poti prihitela s kolodvora. Iz Schönbruna je prišel tudi cesar v spremstvu obeh svojih hčera ter njiju otrok. Sprevoz se je vstavil na švicarskem dvorišču. Kdo naj opiše tu žalost, ljubečega srca cesarjevega in hčer? Pričakovali so, da pride cesarica kmalu na Dunaj, da se udeleži jubilejne slavnosti. V zadnjih pismih še je naznanila, da se ji je zdravje zboljšalo, da pride. In glej — tu pred njo je v priprosti rakvi ljubljena soproga, mati — cesarica; — mrzla — mrtva; one oči, ki so očarale vsakega — so zaprte. Kdo naj opiše te trenutke?

Dvorni župnik je zopet blagoslovil krsto, katero so prenesli potem v dvorno kapelo. Dvorni pevci so peli »miserere« in župnik je še enkrat opravil mrtvaške molitve vpričo cesarja in njegovega dvora. Med molitvami se je cesar komaj vzdrževal ter je globoko vzdihoval. Po dokončanih molitvah pa se je pripognil na krsto ter jo dvakrat poljubil. Najvišji dvornik je sprejel ključ od krste, cerkev pa so na to zaprli.

V petek od 8. ure zjutraj je bil občinstvu dovoljen pristop h krsti. Ogromna množica se je gnjetla okolo cerkve, da bi mogli vstopiti in pozdraviti še enkrat svojo cesarico. V guječi je bilo poškodovanih več oseb. Stražarji so morali izprazniti trg pred cerkvijo. Občinstvo se je pripuščalo v oddelkih po 30 do 40 oseb.

Truplo je ležalo v priprosti, rujavi, zaprti krsti iz kovine. Jediní lišp je zlati križ na sredi. Krsta je bila odeta s črnim, zlatoprepletenim prtom na katerem so ležali štírtje venci, položeni od otrok in vnukov pokojne cesarice. Truplo je ležalo z glavo proti vhodu v cerkev, a z nogami proti velikemu altarju. Ob glavi ste bili cesarska in kraljeva krona, vojvodski klobuk in drugi znaki dostojanstva. Na štírtih vogalih odra stražili so gardisti. Število položenih vencev je presegalo več stotin in vedno so nove prinašali. Na črno zagrnjenih oltarjih pa so od 8. do 12. ure darovali škofje in drugi cerkveni dostojanstveniki sv. maše-zadušnice za dušni pokoj umorjene cesarice.

Pogreb.

Bolest, ki je prešinjala srca vseh národov ves čas od nečloveškega umora preljubljene vladarice, je priklopela do vrha, ko so vzdignili v soboto dné 17. sept ob 4. uri popoldne krsto, da jo prenesó med krste drugih udov cesarske rodovine v cerkvi oo. kapucinov. Na Dunaju so se zbrale neštete množice ljudi, vse se je gnetlo, da vidi še edenkrat drago rakev ljubljene cesarice. Dunaj je bil ves črno odet, večina prebivalstva je bila v žalnih oblekah, zvonovi so bučali pesmi žalostinke, luči so gorele že od opoludné, resnih obrazov so stopali ljudje po ulicah, mnogo solza je močilo tožna lica.

Po določenem redu pomikal se je mrtvaški sprevoz iz cesarskega dvora v kapucinski cerkev. Veliki črnoprepreženi mrliški voz je vlekle osem vrancev. Krsto so krili krasni venci. Cesar je svojo mrtvo soprogo pričakoval v kapucinski cerkvi.

Nekoliko minut po 4. uri stopi grof Hunyady z desne strani k oltarju. Takoj nato se opazi vitka postava nemškega cesarja. Poleg njega stopa cesar Franc Jožef. Njemu sledé vladarji drugih držav, ki so prihiteli, da prejasnemu svojemu zavezniku dokažejo ob tej težki uri svoja sočutstva.

Vseh oči so bile uprte v cesarja. Pokonci je stopal na strani nemškega cesarja k molilni klopici, ki je bila pripravljena za-nj na levi strani oltarja. Zraven je bila postavljena črno prevlečena klop, kamor so poklekli po vrsti: nemški cesar Viljem, princ Leopold Bavarski, saksonski kralj Albert, rumunski kralj Karol, srbski kralj Aleksander, ruski veliki knez Aleksij, prestolonaslednik italijanski in dedni princ Danilo črnogorski. Za cesarjem je klečala vdova Štefanija in obe hčeri pokojne cesarice. Na prednji levi strani oltarjevi so klečali bratje cesaričini, nadvojvode in poslaniki tujih knezov. Nasproti cesarju je klečal papežev nuncij Taliani.

Nepremično je zrl cesar proti cerkvenim vratom, vsi drugi so sledili njegovemu pogledu. Zvonovi so umolkneli. Začuje se zunaj kratke zapovedovalne klice in takoj nato zamolklo bobnanje. V široko odprtih durih se prikaže obredni ravatelj, za njim osem plemenitaških dečkov z gorečimi svečami. Težko odmevajo koraki straže, ki spremlja krsto k oltarju. Od ženskih klopí sem se začuje tiho ihtenje, in možje si zakrivajo glave v žalosti. Nemo pozdravijo tuji vladarji in cesar Franc Jožef mrtvo vladarico in soprogo z globokim priklonom.

Pevci zapojó »Libera«. Najvišji dvornik pristopi k cesarju, se mu globoko prikloni in pové, da je prišel zadnji, najtežji trenotek. Nosilci vzdignejo krsto, za njo koraka vladar s svojimi zeti in najbližnjimi sorodniki. Vladarji se priklonijo, ko nesó krsto mimo njih. Nastopil je dolg, tesen odmor, ko so polagali krsto v podzemsko rakev. Nasled se prikaže iz hodnika, ki vodi k rakvi, cesar, stopi k nemškemu vladarju in se mu prikloni. Kakor sta prišla, tako sta odšla iz cerkve oba vladarja.

Nekdo, ki je bil v kapucinski cerkvi pri blagoslovljenju pričujoč, pripoveduje: Cesar se je dolgo premagoval, le spodaj na rakvi se ni mogel. Zgrudil se je na molilno klopico in nepopisna bolest je siloma prišla na dan. Tok solzá se je udril iz njegovih očíj. Začel je glasno plakati, in drugi so jokali s cesarjem, da se je človeku trgalo srce. Težko se je ločil vladar od krste, ki je skrivala plemenito cesarico. Vzdignil se je z molilne klopice in poljubil krsto . . .

Kakor na Dunaju, je bilo žalovanje veliko tudi po drugih mestih. Kakor smo omenili že zadnjič, počivalo je tisto uro, ko se je na Dunaju vršil pogreb, večinoma vse delo, po ulicah so gorele luči in ljudstvo se je zbiral po cerkvah, da se v molitvah spominja umorjene cesarice in žalujočega cesarja. In baš ti dokazi sočutja so za cesarja velika tolažba, kakor sam poudarja v prelepem oklicu »Mojim národom«.

Dopisi prijateljev.

Iz Djekš. (Nevihta. — Vest o umoru naše presvitke cesarice.) Imeli smo zdaj nekaj časa krasne dneve. Žito je hitro zorelo in marljivo so polnili kmetovalci svoje skednje. Kar se 13. t. m. proti večeru pripodijo črni oblaki, kateri so postali pogubonosni za več kmetovalcev. Po Tolstem vrhu, Kneži in tudi še nekoliko po Obrski gori se je vsula toča in pobila oves. Če se pomisli, da zamorejo ti kmetje sejati le rž, pšenico in oves, katerega je pa zdaj toča pobila, si lahko potem vsakdo predstavi škodo, katera je zadela dotične kmete. Posebno hudo je bil oškodovan vrli národnjak p. d. Župnik, kateremu je toča napravila okoli 200 gld. škode na ovsu, ter še povrh strela ubila dva para

Naročajte in razširjajte „Mir“!

volov. Pred treskom in hudim vremenom varuj nas, o Bog! — Grozno je pretresla tukajšno ljudstvo vest o umoru naše presvitile cesarice. Bog tolaži našega presvitlega cesarja in ohrani ga nam še mnoga, mnoga leta na krmilu mile Avstrije!

Izpod Obirja. (Še nekaj „fletnega“ o Kapljancih.)

„Če dregneš v sršene ti
Šo precej po koncu vsi,
Zaletijo se jezni v té,
Da jim kar ubežati je.“

Take in enake misli so me obhajale, ko sem slučajno dobil v roke in čital „Kärntner Nachrichten“ od 28. avgusta št. 69., kjer nek Kapeljčan odgovarja zadnjemu mojemu dopisu o grdem „bismarkovanju“ naših tržanov. Toda ni mi bilo preveč hudo, zakaj ker sem se, kakor se je izrazil dopisun v omenjenem časniku, „pobratil s kravami in junci“, sem dobil od svojih „sobratov“ tudi tako debelo kožo, da mi taki zbadljeji prav nič ne deajo. Kar omenja pisatelj onih vrstic, so čisto prazne čenče. On ima res malo pojma o razmerah ljudij, ki so, kakor se izraža, še „mlečnatih zob“. Če pa vpraša, kako se upajo ljudje, ki so „še komaj stopili iz šol“, se tako „norčevati“ s Kapljanci, mu lahko odgovorijo tisti „mladeniči mlečnih zob“, da so ravno taki ljudje, ki še sploh iz šol niso, zanesli zastavo gor na trdnjavo — na razvaline! To je bržkone najpripravnejše delo onim „študentom“ za počitnice. Kakšne sadove bode obrodila tista šola, katero omenja oni dopis, to naj bode pisatelju deveta briga; sploh pa on ni tak vsegavednež, da bi kot kak prerok mogel povedati, da ne bodo ti sadovi za nobeno rabo.

To morajo biti še drugi „možakarji“,
Da bodo to reč „preštudirali“,
Al' so za rabo ti „fantiči“
Še nezreli „puebiči“.

Da bi se morale „krave in junci“, kakor prav ljubeznjivo pravi pisatelj, o shodu pri Müllerju smejati, tega že celo ni bilo treba. Takih dokazov sočutja mi še ne potrebujemo; to uslugo naj le napravijo moji „pobratimi“ „vlenemskim“ Kapljancem, če bodo zopet kaj enakega počeli, kakor zadnjikrat. Veseli nas pa vendar, da so ti gospodje tako finega čuta, da so tako „veličastno“ počastili, oni Nemci — nas Slovence, ki smo prišli na shod v Kapljo. Glej, glej, kako uljudni so, a to bržkone zavoljo tega, ker je nam Slovencem prepovedal župan v Kaplji razobesiti na slovenskem shodu slovensko zastavo. Razobesili so zato oni zopet svojo frankfurtarico tam gori na razvalinah.

Dosti žalostno je le to,
Da ni boljš'ga kraja najti b'lo,
Kakor na — razvalinah,
Na starih podrtinah.

Ali, glejte, velikansko smolo! Ljudje niso mogli razumeti, da so nas ti gospodje hoteli počastiti, s trobojno izdajsko črno-rdečo-rumeno zastavo. Tolmačili so si to vse drugače, in sicer po različnih barvah blizu tako-le:

Črno: Zbrali so se „črni“ vsi
Tam v Železni Kapelji,
To je zboldo Kapljancev več
Bolj kakor oster meč.

Rudeče: Če vidijo „rudeče“ purani
So strašno hudo razjezeni,
Tako so od jeze kuhani
B'li „velikonemški“ Kapljanci.

Rumeno: Vsled tega so svoj žolč razlili,
Ker so toliko jeze užili,
Postali so vsi „rumeni“
Kakor prezreli kumerci.

Iz Žitarevasi. (Zamorjen cvet.)

„Dolgost življenja našega je kratka,
Kaj znanec že zasula je lopata,
Odprta noč in dan so groba vrata,
A dneva ne pove nobena pratka.“

Pretresljive so te besede, a le preresnične. Hitro nam teče življenje, dan za dnevom zgine v neizmerno globočino in le pregostokrat poseže bridka smrt, preden bi si kdo mislil, med nas in nam prereže življenja nit. In to bi mogli danes reči, ko leži na mrtvaškem odru dekle še mladih let, Rezika Urbanova, hči vnetega Slovence. Pred par dnevi se je še veselo smejala, in njeno srce še ni čutilo, da ji stoji smrtni angelj tako blizu. Veselega duha je še gledala v svet, ki se ji je smehljaj še v najlepšem žaru, ko še ni skusila njegovih bridkosti. A naenkrat jo položijo bolezen na postelj, katere ni več zapustila živa. V nedeljo, to je 11. septembra, je na nagloma zbolela in po hudih mukah izdihnila v torek zjutraj ob treh svojo blago dušo. Lahko bi rekel:

„Mor'biti, da kdor zdaj vesel prepeva,
V mrtvaškem prtu nam pred koncem dneva
Molče trobental bo: memento mori.“

Milo in tako tožno so peli zvonovi, in zakaj ne, ko je preminulo življenje v sredi cvetja. Bila je to slovenska deklica, vzgojena v pravem duhu krščanskem, ponižna, pobožna, vzor vsem dekletom. In kdor koli jo je poznal, morala se mu je vsled njenega lepega obnašanja prikupiti. Črna zemlja krije nje telesne ostanke, a njen spomin naj živi med nami. Žalujočim sorodnikom pa bodi v tolažilo, da se je preselila iz te solzne doline v boljši svet

in tam uživa ono srečo in ono veselje, ki ga tu ne more dati nikdo, da tam gleda na nje in prosi, da bi se vsi enkrat veselili ž njo pred obličjem božjim!

Iz Št. Kancijana. (Podružnični shod.) V nedeljo dné 18. septembra je imela tukajšnja podružnica sv. Cirila in Metoda svoj redni letni občni zbor. Zborovanje je otvoril ob 4. uri popoldne g. predsednik Povoden, ki je v krepkih besedah pozdravil tudi v obilnem številu došle goste. Po poročilu tajnikovem je bil po predlogu posestnika g. Ražuna enoglasno spet voljen prejšnji odbor. Nató je govoril g. Kaplan iz Pliberka. Kazal je, kako so v zadnjih desetletjih napredovali posamezni evropski národi, v Avstriji posebno Čehi. Glavno pri tem napredku in sploh podlaga vsega duševnega razvitka posameznih národov pa so — šole. A te morajo res tudi odgovarjati zahtevam in potrebam národa. Pred vsem je treba, da se mladina poučuje v materinem jeziku, kar na Koroškem žalibog ni. Na noge, občinski zastopi, zahtevajte slovenskih šol! Vzdrinite se iz kvarne zaspanosti in národne mlačnosti! — Drugi govornik g. Perč je v vznesenih in krasnih besedah slikal vpliv materine vzgoje na otroke, ki bodo nekdanji merodajni v javnem življenju. Vse poznejše življenje je zavisno od vzgoje, ki jo dete dobiva od matere. Da so možje čisto tako mlačni napram najsvetejšim národnim svetinjam, je zakrivila pregostokrat napačna vzgoja. Podlaga naj jej je vera in národnost in marsikaj se bode skoro obrnilo na boljše. — Na predlog domačega g. kaplana se izrazi sožalje presvitlemu cesarju Francu Jožefu nad izgubo dobrotljive in ljubljene cesarice Elizabete, katere smrt je pretresla vse olikane národe. Druga resolucija zahteva slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. Nejasen kakor prej je naš politični položaj tudi zdaj, ko se zopet zbira državni zbor. Na Dunaju se vrši posvetovanje na posvetovanje, a kakor se vidi brez uspeha in brez uspeha ostane, kakor kaže zasedanje državnega zbora, ki se je pričelo dné 26. t. m. Kako nemški ropotači nasprotujejo vladi, je znano in vendar vlada prav v smislu teh ljudij zatira ravno nas Slovence. Kjer more, pometa z nami in lahko rečemo, da se je težko kedaj pri nas toliko ponemčevalo, kakor sedaj. Svoj namen hočejo doseči zlasti s tem, da vsepovsodi, kjer le mogoče, nastavljačo nemške, našim težnjam nasprotne uradnike. Tako se godi na Štajerskem, tako na Koroškem! In tudi na Primorju se pod sedanjim cesarskim namestnikom godi slabše, kakor kedaj poprej. Jasno je torej, da Slovenci taki vladi ne moremo zaupati in pravo so zato pogodili katoliško-národní državni poslanci kranjski in zaupni možje, ko so na svojem shodu dné 22. t. m. sklenili izjavo, da: 1. Sedanji politični položaj nujno zahteva izstop slovenskih poslancev iz vladne večine in si pridobi s tem dejansko svobodo. — 2. Slovenski poslanci naj v bodoče na vse strani neodvisno vse svoje delovanje urejajo strogo po svojih načelih. — 3. V vprašanih národne ravnopravnosti naj slovenski poslanci tudi v bodoče postopajo vzajemno z drugimi slovanskimi strankami. — 4. Slovenski poslanci ne morejo glasovati za vladne nagodbene predloge, ker so národnemu gospodarstvu naših pokrajin na kvar. — Cesar je potrdil postavbo, po kateri se državnim uradnikom znatno poviša plača. Postava stopi v veljavo dné 1. oktobra. — Goriški deželni zbor se je zbral dné 19. t. m., da cesarju čestita ob 50letnici, izreče sožalje ob smrti cesarice ter sklepa o oprostitvi dohodninske davka. Tega posvetovanja se slovenski poslanci niso udeleževali, ker se vlada še vedno noče ozirati na njih povsem upravičene zahteve in pritožbe.

Kako bode krška škofija praznovala petdesetletnico vladanja Nj. c. in kr. apostolskega veličanstva cesarja Franca Jožefa I.?

Za to izvanredno redko slovesnost zankazujem:

1. Sv. rožni venec v mesecu oktobru, katerega opravljamo za svoje in za potrebe vse sv. katoliške cerkve, hočemo ob enem posebno opravljati za Nj. c. in kr. apostolsko veličanstvo Franca Jožefa, za vso cesarsko hišo in za avstrijske národe: v zahvalo za mnoge zadnjih 50 let od Boga sprejete milosti; da izprosimo varstvo in moč za našega ljubljene cesarja; blagoslov cesarski hiši, mir in slogo med avstrijskimi národi. Ta dobri namen naj se priporoča vernikom prej ko mogoče.

2. Slavnost petdesetletnice naj se oznani zadnjo nedeljo po binkošti, t. j. dné 20. novembra 1898 iz prižnice, in sicer:

3. Prvo adventno nedeljo, t. j. dné 27. novembra t. l., naj se opravi molitvena ura pred Najsvetejšim.

4. Na predvečer slavnostnega dné, t. j. v četrtek dné 1. decembra 1898, naj se ob 4. uri popoldne pol ure zvoni z vsemi zvonovi.

5. V petek dné 2. decembra 1898, t. j. na slavnostni dan, naj se opravi slovesna sv. maša s „Te Deum“.

6. Mašniki naj od 1. oktobra do 2. decembra molijo kolekto „Pro imperatore“, kolikorkrat dovoljujejo rubrike. Odpade pa meseca oktobra kolekta „A domo tua“.

7. Duhovnikom in vernikom se priporoča, da darujejo sv. obhajila in opravljajo dobra dela za ljubljene cesarja.

8. Za petek dné 2. decembra, t. j. pravi slavnostni dan, se prekliče postna zapoved za duhovnike in vernike krške škofije, t. j. dovoljeno jim je tisti dan uživati meso. Prosilo se bode za tako dovoljenje pri sv. očetu za celo cesarstvo; ako se to dovoli, ravnati se bode po navodilih papeževga pisma.

Kn.-šk. krški ordinarijat v Celovcu
dné 16. septembra 1898.

† Jožef, knez in škof.

Novi čar.

Na Koroškem. (Nove limanice za kmete) pripravljajo naši nemškutarski liberalci. V Celovcu so namreč ustanavljali neko novo „kmet-sko stranko“, ki naj služi namenom naših nemškutarjev. Kumovali so ji (čujte!) Rokitsky, Oraš, Kiršner in več takih kmetških „prijateljev“, ki so s svojimi slavnimi deli že dosti pokazali, kaj ima kmet od njih pričakovati! Žarko maslo, katero pripravljajo ti ljudje, slovenskim kmetom ni prava zabela!

— (Duhovske zadeve.) V stalni pokoj je stopil č. g. Konrad Baumgartner, župnik v Škofičah v labudski dolini. — Za provizorje gredó č. g. K. Hraba, kaplan v Prevaljah, na Jezer-sko; L. Franta, kaplan v Beljaku, v Nemški Grebinj; A. Vogrinec, provizor v Nemškem Grebinju, v Šmarjeto pri Velikovcu. — Prestavljeni so č. g. kaplani: Fr. Läufer iz Lipe v Zagorico; K. Walcher iz Zagorice v Beljak; H. Smažik iz sv. Višarj v Prevalje.

— (Osebné novice.) Za notarja v Železni Kaplji je imenovan notarski kandidat g. Valentin Schwarzl. Kakor poročajo listi, novoimenovani g. notar ni zmožen slovensčine in vendar ga je minister imenoval za izključno slovenski okraj! Kako naj tam opravlja tako važen posel? Znova se vidi, kako nas „zgoraj“ prezirajo, kako na vseh koncih in krajih delajo zoper ljudstvo in njegove najvažnejše potrebe. In še tožijo Nemci, da vlada — podpira Slovence! Da se Bog usmili! — Zlato poroko sta dné 18. sept. obhajala v Kamenu zakonska Blaž Majdl p. d. Rutar in Magdalena roj. Polcer.

— (Kmetijski pouk.) Dné 2. oktobra ob 1/2 3. uri popoldne bode kmetijsko predavanje pri Hamru v Vogrčah. — Dné 25. sept. je bilo tako predavanje v Zgornjih Trušnjah. Bilo je vse nemško, a koliko dobička imajo od tega slovenski kmetje?

— (Nezgode.) Dné 11. sept. je pogorela Erjavčičeva hiša in skedenj na Bistrici v Rožu. — V Šmihelu nad Pliberkom je dné 19. sept. strela ubila Heleno Zaluberšek, ki je s svojimi tovarišicami bežala pred nevihto pod Šercarjev križ. Obležala je takoj mrtva. — V Trgu se je ustrelil davkar E. Krikava. — Toča je dné 23. sept. zvečer gosto padla pri Škofičah, Borovljah, Št. Donatu, Železni Kaplji itd. in napravila obilo škoda. — Železniška uradnika Pilar in Wagner iz Beljaka sta se dvobojevala v Judenburgu. Pilar je obležal mrtev.

* Občinski odbor na Bistrici pri Pliberku je sklenil izjavo za slovensko vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani. Slava! — Koroški tiskarji imajo v nedeljo dné 2. okt. slavnost pri Grömerju v Celovcu v spomin 500letnice odkar se je porodil iznajditelj tiskarstva Gutenberg. — Cenjene rojake zlasti iz Celovca in okolice opozarjamo, da prodaja trgovec Jul. Ivanetič v Celovcu, Jebačin-ovo „Ciril-Metodovo kavo“. Gospodinje, segajte po tej priznani dobri kavi! — Prve dni meseca oktobra bodo otvorili novo železnico v Krško dolino.

Na Kranjskem. V Kostanjevici je dné 22. sept. pogorelo devetim gospodarjem 12 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji. — S Kranjskega je vsled zadnjih demonstracij odšlo 1500 laških delavcev. Lahka jim pot! — Slovensko gledališče v Ljubljani je pričelo s predstavami dné 21. t. m. — Tudi vrh Triglava je ob smrti naše cesarice vihrala črna zastava. — Lepo razstavo slik je priredil v Ljubljani nadopolni slovenski slikar g. Josip Grm. — Cistercijski samostan v Zatičini bodo slovesno otvorili dné 4. oktobra. — Novi samostan za očete frančiškane na Brezjah je dovršen. Blagoslovljenje samostana in upeljevanje redovnikov v novo redovno hišo so prevzeli premilostljivi gosp. knezoškof ljubljanski Anton Bonaventura Jeglič. Premilostni knezoškof se pripeljejo 9. oktobra ob 1/2 10. uri na Brezje. Najprej bodo blagoslovili samostan, upeljali

redovnike; pridigovali in potem opravili daritev sv. maše pri oltarju „Marije Pomočnice“.

Na Stajerskem. Za notarja v Ljutomeru je imenovan nek Thurn, odločen nemško-nacijonalec. S tem imenovanjem je vlada notarijski zbornici spodnještajerski vzela slovenski značaj. In to vlado naj še nadalje slepo podpirajo slovenski poslanci?! — Cesarjevo zahvalo „Mojim narodom“ so v Mariboru in Celju prilepili na vogale samo v nemščini. Torej celo ob taki priliki oblastno prezirajo naš jezik! Ednako je kajpak i na Koroškem, kjer doslej sploh še nismo zasledili slovenskega oklica! — Znani Wolfov tast, celjski nemškutarski odvetnik dr. Stepischnegg, obsojen je zaradi razgrajanja o priliki koncerta akademičnega društva „Triglava“ v Celju na 150 gld. kazni, oziroma 10 dni zapora. — Dne 18. t. m. je obsodilo porotno sodišče v Mariboru Fr. Marin-a in L. Kukovec-a, oba iz ormoškega okraja, v smrt na vislicah, ker sta ubila v noči 3. julija na grozodejen način Fr. Šori-ja iz Polanc in Fr. Beca iz Vratislavcev. — Razstava sadja v Celju od 18. do 20. sept. se je obnesla nepričakovano dobro.

Na Primorskem. Goriški Slovenci dobé vendar enkrat svojo šolo. Ker se mesto trdovratno brani jo ustanoviti, vzela je vso zadevo vlada v roke. Naprosila je namreč vlada društvo „Sloga“, naj ji prepusti svoje prostore. Društvo je to storilo in tako se je otvorila slovenska šola, za katero se je oglasilo že nad 500 otrok. Stroške mora nositi mestni odbor, kateremu so za to zasegli (sekvestrirali) del njegovih dohodkov. — Nov italijanski konzul pride v Trst, in sicer grof Bernard Lambertenghi, dosedanji konzul v Basfiji na Koriki. Sedanji jim menda ni več dosti radikalen.

Poziv!

V južnem podnožju sv. Višarij ležečo slovensko Ovčjo vas je zadela dne 17. septembra t. l. ob 1. uri po noči grozna nesreča.

Nastal je, po doslej neznanem uzroku požar, ki je tekom ene ure vpepelil 38. hišnim posestnikom vso njih premoženje. Vaščani-posestniki se ne morejo preživeti na lastnem, malem zemljišču in tako so prisiljeni si iskati svoj kruh kot drvarji v tujem svetu.

To je bil uzrok, da ob času požara ni bilo domačih moških, ki bi branili svoje imetje in rešili vsaj nekaj. Tako je pa uničeno vse: hiše, gospodarska poslopja, živež, seno, žito in tudi mnogo živine. Beda in potreba je velika in to tem večja, ker je uničil požar tudi cerkev. Škode je blizu 100.000 gld. Siromašni pogorelci so bili le za neznatne svote zavarovani.

Podpisani obračajo se zato tem potom do usmiljenih bratov-Slovencev, ter trkajo v upu uslišanja na njih srca, da bo vsak po svojih močeh pomagal olajšati nesrečo svojim bratom v Ovčji vasi.

Blagovoljna, vsakovrstna darila vsprejema domači g. župnik in tudi uredništvo „Mir“-a.

Tudi deželna vlada je dovolila nabiranje doneskov po vsej deželi.

V Ukvah, dne 25. septembra 1898.

Luka Selnik, Franjo Grafenauer,
župnik. deželni poslanec.

Jože Svatoň,
župn. upravitelj.

Listnica uredništva.

Gosp. M. na B. Hvala lepa za poslano. Zelo nam ugaja in prosimo, oglašajte se večkrat. Naznanite tudi vir, iz katerega ste povzeli one podatke. Srčno pozdravljeni!

Sejmovi meseca oktobra.

Dne 1. Trbiž; 3. Št. Vid, Malošče, Čajna; 5. Beljak; 6. Celovec (za konje); 7. Ukve; 8. Brdo pri Šmohoru; 10. Št. Vid, Grebinj; 17. Dobrlavas; 18. Guštanj; 21. Črna; 24. Celovec; 28. Šmohor, Železna Kaplja.

Tržne cene v Celovcu

dne 22. septembra.

Ime blaga	na birne		na hektolitru	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	76	7	20
rž	5	06	6	32
ječmen	—	—	—	—
oves	2	23	2	77
hejda	4	95	6	19
turšica (sirk)	3	95	4	94
pšeno (kaša)	7	—	8	75
fižol	—	—	—	—
repica (krompir)	1	—	1	62
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 1 gld. 90 kr. do 2 gld. — kr. kisto 1 gld. 30 kr. do 2 gld. — kr., slama po 1 gld. 40 kr. do 1 gld. 70 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 72 kr. do 76 kr. kila, maslo in puter po 90 kr. do 1 gld. 20 kr. — Vprežne vole plačujejo mesarji po 122 do 166 gld.

Našemu uredništvu so poslali:

za pogorelce v Goričah ob Zilji:

Č. g. J. Sablatnik, župnik v Št. Ilju	Prej izkazanih	131 kron
		10 „
	Vkup	141 „

za pogorelce v Ovčji vasi:

Gosp. dr. Val. Janežič, c. in kr. nadštabni zdravnik v pokoju v Celovcu	10 kron
Č. g. Matej Servicelj, komendant na Reberci	10 "
" J. Sablatnik, župnik v Št. Ilju	10 "
" J. Rozman v Celovcu	5 "
Vkup	35 kron

Naznanila.

Tepke

najboljše vrste

se po ceni prodajajo v

Vila Sipper pri Žihpoljah.

Pozor!

Novi, fini, dobri

SVINČNIKI

„Družbe sv. Cirila in Metoda“.

Z načelom, da kar se zalaga pod imenom dične naše družbe — mora biti najboljše kakovosti, da se obdrži in ostane v trajni rabi, založil sem s privojenjem slavnega vodstva **nove, fine** svinčnike v korist „Družbe sv. Cirila in Metoda“, izdelane od prve svetovne firme te stroke: **L. C. Hardtmuth na Dunaju**.

Da se udomačijo ti **novi**, edino dobri svinčniki v vsaki narodni hiši, po pisarnah in šolah, in da se moje dobro blago ne zamenja s kakimi slabimi izdelki, izdanimi na ime družbe, zato

zahtevajte, kupujte in v lastno korist rabite le svinčnike, ki imajo poleg družbinega imena utisnjeno tudi tovarniško znamko

L. C. Hardtmuth.

Moje blago je prva-blago. Le k prva-blagu priutisne firma L. C. Hardtmuth svojo znamko.

Cena svinčnikom je po 1, 2, 3, 4 in 7 kr. kos; v dvanajstih cenah, prekuovalcem rabat.

Zalaga in prodaja

Ivan Bonač

trgovina s papirjem in šolskimi potrebščinami v Ljubljani. Založnik priznana najlepših slovenskih razglednih dopisnic v korist „Družbe sv. Cirila in Metoda“ s podobo nje prvomestnika veleč. gosp. Tomo Zupana.

Cena za kos 5 kr., 100 kosov 4 gld. franko.

Priporočilo.

Podpisani se uljudno priporoča slavnim cerkvenim predstojništvom in prečastiti duhovščini za izdelovanje **novih in popravljanje starih cerkvenih orgelj**, in zagotavlja, da bode vsako delo v tej stroki izvrševal vestno in točno

Peter Anderjaš,

izdelovatelj orgelj v Lipi

(pošta Vrba) na Koroškem.

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu izišel je:

Mali Katekizem ali krščanski nauk,
cena 15 kr.

in

Veliki Katekizem ali krščanski nauk,
cena 40 kr.

Izvirnik potrdili so vsi avstrijski škofje, zbrani na Dunaju dne 9. aprila 1894.

Visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje ju je pripustilo z odlokom z dne 28. marca 1898, št. 7200, kot učno knjigo

Srednji Katekizem ali krščanski nauk,
cena 32 kr.,

potrjen od vis. c. kr. ministerstva za uk in bogočastje z odlokom z dne 30. aprila 1898, št. 9940, kot učna knjiga.

Za obila naročila se priporoča

tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v Narodni šoli

družbe sv. Cirila in Metoda

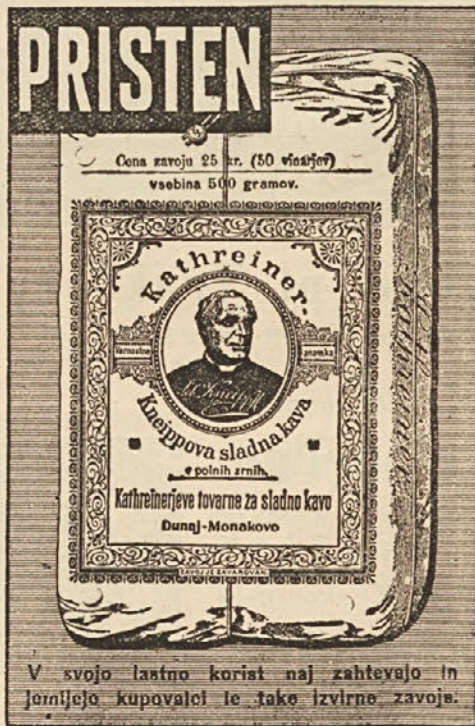
v Velikovecu

se priporoča p. n. slovenskim starišem.

V hiši je dvorazredna ljudska šola, poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih. Sprejme se tudi par večjih deklic za pouk v kuhanju.

Šolsko leto se začne dne 3. novembra t. l. Plačila 8 gld. mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovecu na Koroškem.

Slovenci in Slovenke!

Prava **kava družbe sv. Cirila in Metoda**, katero dobite v vsaki prodajalnici, daje najboljši okus in lepo barvo črni ali mlečni kavi, ako jo k isti rabite.

Zahtevajte torej le povsod to izborna domačo kavo.

Glavni zalagatelj: **Ivan Jebačin, Ljubljana.**

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

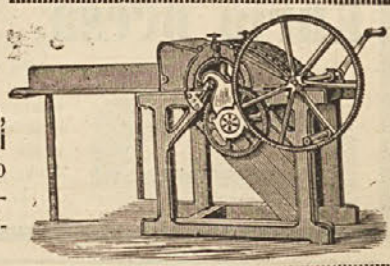
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adnergasse šte. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobo na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

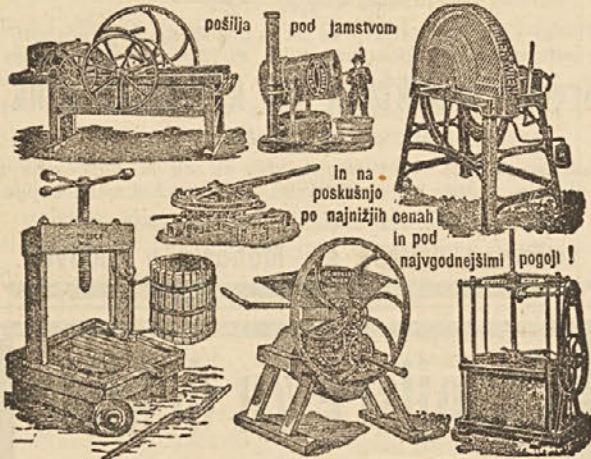

Pristopite slovenskemu kat.-pol. in gosp. društvu!

Proda se

Štandmanova kmetija na Vinogradih, 20. minut od Velikovec oddaljena, ima 3 orale travenščine, 5 orolov njiv in 4 orale gozda, kate-rega še nekaj stoji. Na hiši se je lani nov strešni stol naredil. Cena 3500 gld., ako se vzame tudi živina, žito, krma in oprava, tedaj pa 4800 gld. Več pove lastnica Jozefa Podričnik na Vinogradih št. 9, pošta Velikovec.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

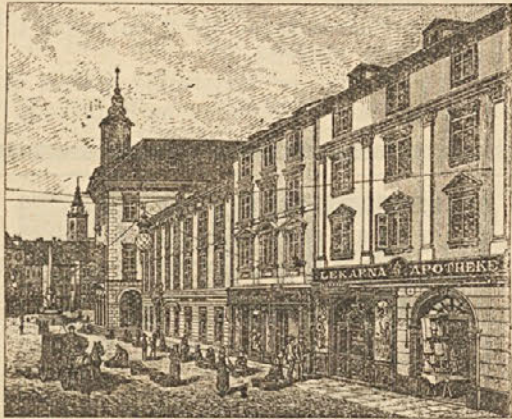

Lito železo, surovo ali prirejeno, za esakovratne stroje, bogato ilustrirani 192 strani obsežni ceniki v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastoj.

IG. HELLER, DUNAJ
PIATERSTRASSE 24.
Preprodajalci se iščejo.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, od koder se tudi posamezni kosi z obratno pošto razpošiljajo, ako se naroča po pošti.

Pogled mestnega trga in lekarne Ubald pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani.

Ubald pl. Trnkóczy,

lekar pri rotovžu v Ljubljani,
priporoča sledeča zdravila:

Dr. pl. Trnkóczy-ja

želodečne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — 1 steklenica 20 kr., 12 steklenic 2 gld.

Dr. pl. Trnkóczy-ja

kroglice

Marija Zell. Varstv. znamka, odvajalne (čistilne), čistijo želodec. — Škatlja 21 kr., 6 škatljic 1 gld. 5 kr.

Pocukrsne kroglice, 1 škatlja 40 kr., 3 škatlje 1 gld.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

prsní,

pljučni in kašljav sok ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztopljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvorja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — 1 steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

protinski

ali drgnitni cvet (udov cvet, Gicht-geist) je kot bol utešujoče, ublažuje drgnjenje za križ, roke in noge, kot zopet poživljuje drgnjenje po dolgi hoji in težkem delu itd. priporočljivo. — 1 steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

tinktura za

kurja očesa,

izkušeno sredstvo zoper boleča kurja očesa, bradavice, otrpnenje kože, žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopičem bolni del namaže. — Steklenica po 40 kr., 6 steklenic 1 gld. 75 kr.

Za porabo sadja. Za pridelovanje vina.

Stiskalnice

za sadni mošt
za grozdno vino

s stalno delujočim dvojnimi tiskalom in uravnavo stiskanja „Herkules“. Jamčimo za najvišjo zmogljivost, do 20 odstotkov višjo, kakor pri vseh drugih stiskalnicah.

Sadni in grozdni mlinci. Stroji za obiranje sadja.

Popolne naprave za pridelovanje mošta, stalne in za prevažanje. Stiskalnice in mlinci za pridelovanje sadnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, lupilce in rezalnice, najnovejša samodejna patent-brizgalnice za grozdje in rastline „Syphonit“, izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši, najbolj izvrstni in priznani najbolj sestavi.

PH. MAYFARTH & Comp.

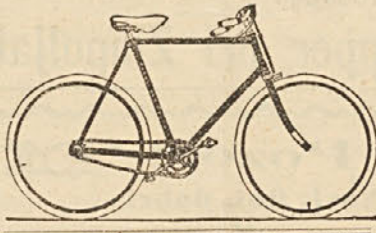
c. kr. izključlj. privilegirana

tovarna poljedelskih strojev, livarna in plavž na par.

Dunaj, II. Taborstrasse št. 76.

Obdarovani z nad 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširni ceniki in mnoga priznanja pisma se delijo zastoj. — Zastopniki in prekupci strojev se iščejo.

Vozite se po „orožnem kolesu“!

Da nedosegljivo lahko tečejo in da se zato človek ne utruji, je glavna prednost koles (biciklov)

orožne tovarne Steyr.

Največja tovarna te vrste na svetu!

Zastopnik: **C. A. Steininger, Gradec.**

Bajta je na prodaj

blizu Rude. Pripravna je za rokodelca. Krojač ali črevljar bi dobro obstal. Več pové posestnica Terezija Simonič. Pošta Ruda (Ruden) na Koroškem.

Hiša,

v kateri se nahaja stara in vedno dobro obiskana gostilna s pekarijo, se zaradi smrti gospodarja takoj prodá. Naslov posestnice se izve pri upravnistvu „Mira“ v Celovcu.

Janez Schindler

c. kr.

imejitelj privilegija

Dunaj, III. Erdbergstrasse št. 12.

pošilja zastoj in franko

cenike v slovenskem jeziku

z več kakor 300 podobami o vseh vrstah

strojev in potrebščin za gospodarje itd. itd.

!Cene nižje kakor povsod drugod!

Pošilja tudi na poskušnjo.

Jamči za dobro postrežbo.

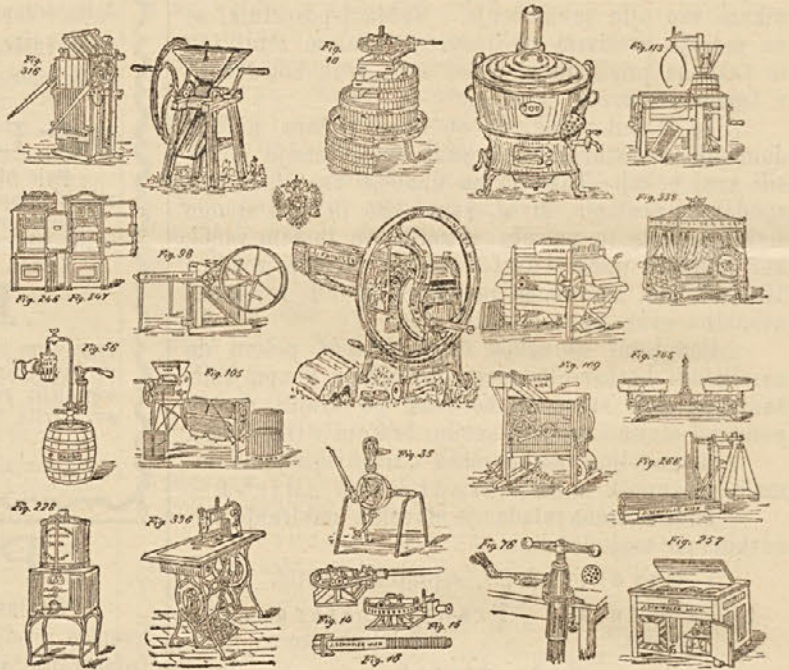
Dopisuje slovensko.

Išče spodobne, krščanske agente.

Obraca se naj naravnost na

Janeza Schindlerja,

Dunaj III/1. Erdbergstrasse št. 12.

Umetna gnojila za jesen!

Za sledeče cene — brezobvezno — se dobivajo:

Češka Tomaževa žlindra , 19% fosforove kisline	po 100 kil
Kainit Stassfurtov , z 12 1/2% kalija	2 gld. 72 kr.
v celih vagonih na celovški postaji.	2 " 55 "

Superfosfat , 19% fosforove kisline, ki se taja v vodi	4 " 75 "
Amonijak-superfosfat , 12% fosforove kisline, 5% dušika	6 " 50 "
Žveplenokisli amonijak , 20% dušika	13 " 50 "
Koščenica brez kleja, 30% fosforove kisline, 1% dušika	5 " 50 "

v celih, ali tudi mešanih vagonih na vseh koroških železniških postajah.

Če se razdeljujejo celi vagoni gornjih gnojil na celovškem kolodvoru, zvišajo se gornje

cene za 10 kr. pri 100 kil; če se dobiva blago v skladišču, zvišajo se cene za 20 kr.

Umetna gnojila se razpošiljajo samo po poštne povzetju, ali če se blago takoj plača.

Na posebno željo preiskuje kmetijsko kemično poskuševališče c. k. kmetijske družbe v Celovcu vsa naštetá gnojila ter sme biti razlike: pri fosforovi kislini in kaliju za 1/2%, pri dušiku za 1/3%.

P. i. kmetovalce prosimo, da si gnojila za takoj ali za poznejše pošiljatve naročé čim preje, najdalje pa do

15. septembra 1898 za žitna polja, 1. novembra 1898 pa za travnike, ker tovarne zbog preobilnih naročil blago pošiljajo še le v nekaterih tednih.

Zaloga umetnih gnojil c. k. kmetijske družbe za Koroško

pri J. M. Rothauerju v Celovcu, beljaška cesta št. 1.